

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Львівський національний університет імені Івана Франка**  
**Відокремлений структурний підрозділ**  
**«Педагогічний фаховий коледж**  
**Львівського національного університету імені Івана Франка»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора

«31» серпня

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ  
СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ  
КОЛЕДЖ ЛЬВІВСЬКОГО  
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ  
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

О. І. Сурмач

2021р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**Етнопедагогіка**

Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

Спеціальність **012 Дошкільна освіта**

Статус дисципліни **вибіркова**

Циклова комісія викладачів педагогічно-психологічних і соціальних дисциплін

Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисциплін	Кількість годин						Вид семестрового контролю		
				Аудиторні заняття					Самостійна робота	Курсова робота	Залік	Екзамен
				Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Денна	2	3	90/3	54	26		20	8	36		3	
Заочна	2	3	90/3	12	6		6		78		3	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки **фахового молодшого бакалавра**

Розробник:

Підпис

Л.В.Кос

Ініціали та прізвище викладача (науковий ступінь та вчене звання)

Затверджено на засідання циклової комісії

Протокол № 1 від 30.08.2021 р.

Голова циклової комісії

Р.І.Михайлишин

Р.І.Михайлишин

Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні Педагогічної ради Коледжу

Протокол № 1 від 31.08.2021 р.

## **1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Метою** викладання навчальної дисципліни «Етнопедагогіка» є розкрити закономірності розвитку етнопедагогіки, основні поняття української етнопедагогіки, проаналізувати її походження та основні етапи становлення, особливості її розвитку в умовах незалежної України; підкреслити роль курсу в професійній підготовці майбутніх педагогів відповідно до державних стандартів і потреб суспільства; формувати на цій основі національну свідомість майбутніх педагогів.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- проаналізувати закономірності розвитку етнопедагогіки як актуальної педагогічної дисципліни;
- підвищити рівень власної морально-етичної культури;
- розкрити роль народної педагогіки у розвитку національної системи освіти
- навчити студентів вивчати і усвідомлювати народний виховний досвід для підвищення рівня духовності майбутніх педагогів, відродження народних багатотисячолітніх традицій у системі виховання.

### **Заплановані результати навчання:**

#### **знати**

- основний зміст етнопедагогіки;
- складові етнопедагогіки;
- історія розвитку української етнопедагогіки;
- особливості українського народного виховання;
- основні принципи, засоби і методи народного виховання;
- методи виховання та самовиховання;

#### **вміти:**

- давати визначення основним категоріям етнопедагогіки, застосовувати їх при виконанні теоретичних і практичних завдань;
- добирати приклади педагогічних ситуацій з національного виховання, що зорієнтовані на формуванні гуманістичних почуттів особистості;
- добирати твори українського фольклору для роботи з дітьми дошкільного віку

### **Студенти набувають компетентності:**

#### **Загальні компетентності:**

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі

знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

### **Спеціальні компетентності:**

СК8 Здатність до навчання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

СК9 Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів).

СК15 Здатність до комунікативної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

### **Результати навчання:**

РН 6 Формувати моральні цінності у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до морально-етичних норм.

РН 17 Формувати національно-патріотичні почуття у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, а також ціннісне ставлення до культурних надбань українського народу, повагу до представників різних національностей і культур.

## 2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин									
	Денна форма навч.					Заочна форма навч.				
	Усього	Лекції		Практичні (семін.) заняття	СРС	Усього	Лекції		Практичні (семін.) заняття	СРС
Пкурс, 3-й семестр										
Змістовний модуль I Загальні основи української етнопедагогіки										
<i>Тема 1.</i> Етнопедагогіка як наука	4	2		2		6	2			4
<i>Тема 2.</i> Історія розвитку української етнопедагогіки	7	2		2	3	6				6
<i>Тема 3.</i> Педагогічні погляди народу на виховання підростаючого покоління	7	2		2	3	10			2	8
<i>Тема 4.</i> Виховний ідеал української народної педагогіки	7	2		2	3	6				6
<i>Тема 5.</i> Українська народна дидактика	6	2		2	2	6				6
<b>Разом</b>	31	10		8	13	34	2		2	30
Змістовий модуль 2 Основні напрями народного виховання										
<i>Тема 6.</i> Розумове виховання в українській етнопедагогіці	6	2		2	2	6				
<i>Тема 7.</i> Досвід трудового виховання в українській етнопедагогіці	6	2		2	2	4				4
<i>Тема 8.</i> Моральне виховання в українській етнопедагогіці	6	2		2	2	4				4
<i>Тема 9.</i> Естетичне і фізичне виховання в українській етнопедагогіці	6	2		2	2	6				6
<i>Тема 10.</i> Сімейне виховання і українській етнопедагогіці	9	2		1	5	12	2		2	8
<i>Контроль знань змістових модулів 1,2</i>				1						
<b>Разом</b>	33	10		10	13	32	2		2	28
Змістовий модуль 3 Традиції та звичаї українців										
<i>Тема 11.</i> Народне дитинознавство Український фольклор	8	2		2	4	6				6
<i>Тема 12.</i> Побут населення України	9	2		4	3	10	2		2	6
<i>Тема 13.</i> Народні промисли і ремесла України Підсумкове заняття	9	2		3	3	8				8
				1						
<b>Разом</b>	26	6		10	10	24	2		2	20
<b>Всього:</b>	<b>90</b>	<b>26</b>		<b>28</b>	<b>36</b>	<b>90</b>	<b>6</b>		<b>6</b>	<b>78</b>

### 3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

#### Зміст лекційного курсу для студентів денної форми навчання

2 курс, 3-й семестр		
№ з/п	Перелік тем лекцій	Кількість годин
1	<i>Тема 1.</i> Етнопедагогіка як наука Загальні основи української педагогіки. Поняття про педагогіку, етнопедагогіку, народну педагогіку. Зв'язки етнопедагогіки з педагогікою та іншими психолого-педагогічними науками. Структура української етнопедагогіки.	2
2	<i>Тема 2.</i> Історія розвитку української етнопедагогіки Витоки української етнопедагогіки. Розвиток педагогічних ідей та освіти в Україні і народна педагогіка. Основні концепції розвитку етнопедагогіки в Україні в XIX –на початку XX ст. Етнопедагогіка у XX ст. Основні напрями розвитку сучасної української етнопедагогіки.	2
3	<i>Тема 3</i> Педагогічні погляди народу на виховання підростаючого покоління Мета, зміст та основні чинники народного виховання. Засоби та методи виховання. Принципи народного виховання. Самовиховання в житті людини. Етнопедагогіка – основа сучасної національної системи виховання	2
4	<i>Тема 4</i> Виховний ідеал української народної педагогіки Суть виховного ідеалу. Традиційний український ідеал людини. Тип досконалої людини в українській козацькій педагогіці. Виховний ідеал у творчості Григорія Ващенка. Сучасний ідеал українського національного виховання	2
5	<i>Тема 5</i> Українська народна дидактика Народна дидактика, її мета і зміст. Знання і навчання в народній дидактиці. Народні принципи, методи, прийоми, форми організації навчання. Народна дидактика і освітній процес сучасної національної школи	2
6	<i>Тема 6</i> Розумове виховання в українській етнопедагогіці Український народ про роль знань, мудрості та розуму. Завдання розумового виховання. Народні принципи набуття знань. Шляхи і засоби розумового виховання в українській етнопедагогіці	2
7	<i>Тема 7</i> Досвід трудового виховання в українській етнопедагогіці Народ про працю як першооснову життя і провідний засіб виховання. Завдання трудового виховання, його основні етапи і засоби. Народно-педагогічні вимоги до організації трудового виховання дітей.	2
8	<i>Тема 8</i> Моральне виховання в українській етнопедагогіці Мораль і духовність в українській етнопедагогіці. Завдання морального виховання. Основні принципи морального кодексу народу. Методи, засоби і прийоми морального виховання.	2

9	<i>Тема 9</i> Естетичне і фізичне виховання в українській етнопедагогіці Суть естетичного народного виховання, його завдання. Система естетичного виховання і засоби естетичного впливу на особистість. Фізичне виховання і його завдання в українській народній педагогіці..	2
10	<i>Тема 10</i> Сімейне виховання і українській етнопедагогіці Українська етнопедагогіка про роль, завдання, функції сім'ї, її статус та істотні ознаки. Народний ідеал сім'ї. Провідні завдання і принципи родинного виховання. Новітні перспективи сімейного виховання у XXI ст.	2
11	<i>Тема 11</i> Народне дитинознавство Український фольклор Поняття дитинознавства та його розвиток в українській науці. Сприйняття дітей, бездітності, сиріт в українській традиційній культурі. Малі жанри українського фольклору, Види українських казок. Народні свята, традиції і обряди, Українські народні ігри. Особливості святкування сезонних свят.	2
12	<i>Тема 12</i> Побут населення України Українська національна іграшка. Національний одяг українців, Українська хата та обійстя. Традиційні обереги в українській родині. Символи України.	2
13	<i>Тема 13</i> Народні промисли і ремесла України Вишивка. Писанкарство. Плетіння. Бджілярство. Народна метеорологія.	2
		26

**Перелік семінарських і практичних занять  
для студентів денної форми навчання  
3-й семестр**

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<i>Тема 2</i> Українська козацька педагогіка.	2
2	<i>Тема 3</i> Етнопедагогічна спадщина Г.Сковороди, Т.Шевченка, К.Ушинського, С.Русової, В.Сухомлинського	2
3	<i>Тема 4</i> Етнопедагогічна спадщина Григорія Ващенко	2
4	<i>Тема 5</i> Народні знання в українській етнопедагогіці	2
5	<i>Тема 6</i> Розумове виховання в українській етнопедагогіці	2
6	<i>Тема 7</i> Досвід трудового виховання в українській етнопедагогіці	2
7	<i>Тема 8</i> Моральне виховання в українській етнопедагогіці	2
8	<i>Тема 9</i> Українське мистецтво, його вплив на виховання дітей.	2

9	Тема 10 Сімейні звичаї та традиції. Контроль знань.	1 1
10	Тема 11 Український фольклор дітям.	2
11	Тема 12 Українська національна іграшка. Національний одяг українців Національні символи України	2 2
12	Тема 13 Ознайомлення дітей з народними промислами і ремеслами. Вишивка. Писанкарство. Народна медицина і лікарські рослини Підсумкове заняття	2 1 1
		28

### Самостійна робота

№з/п	Назва теми	Кількість годин
2курс, 3-й семестр		
1.	Етнічні відмінності українського виховання	2
2.	Етнопедагогічна спадщина українських педагогів і письменників	3
3.	Етнопедагогіка – основа сучасної національної системи виховання	3
4.	Виховний ідеал Григорія Ващенка	3
5.	Народна дидактика та освітній процес сучасної національної школи	2
6.	Підготовка до семінарсько-практичного заняття	2
7.	Підготовка до практично-семінарського заняття	2
8.	Підібрати вірші, легенди про державні символи України	2
9.	Підібрати вірші, легенди, перекази про національні символи України	2
10.	Дослідити своє родинне дерево	5
11.	Укласти папку « Український фольклор дітям »	4
12.	Виготовити матеріал для дидактичної гри «Одягни дівчинку-українку І хлопчика-українця»	3
13.	Скласти конспект заняття « Ознайомлення дошкільників з писанкарством	3
	Всього	36

### Зміст лекційного курсу для студентів заочної форми навчання

№ з/п	Перелік тем лекцій	Кількість годин
	Тема 1. . Етнопедагогіка як наука Загальні основи української педагогіки. Поняття про педагогіку, етнопедагогіку, народну педагогіку. Зв'язки етнопедагогіки з педагогікою та іншими психолого-педагогічними науками. Структура	2

	української етнопедагогіки.	
	<i>Тема 10.</i> Сімейне виховання і українській етнопедагогіці Українська етнопедагогіка про роль, завдання, функції сім'ї, її статус та істотні ознаки. Народний ідеал сім'ї. Провідні завдання і принципи родинного виховання. Новітні перспективи сімейного виховання у XXI ст.	2
	<i>Тема 12</i> Побут населення України Українська національна іграшка. Національний одяг українців, Українська хата та обійстя. Традиційні обереги в українській родині. Символи України.	2
		6

**Перелік практичних занять  
для студентів заочної форми навчання**

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Тема 3.</i> Етнопедагогічна спадщина Г.Сковороди, Т.Шевченка, К.Ушинського, С.Русової, В.Сухомлинського	2
2	<i>Тема 10.</i> Сімейні звичаї та традиції.	2
3	<i>Тема 12</i> Національні символи України	2
		6

**4. ПИТАННЯ, ЯКІ ВИНЕСЕНО НА ІСПИТ З ДИСЦИПЛІНИ**

1. Структура української етнопедагогіки.
2. Мета, зміст народного виховання.
3. Виховний ідеал у творчості Григорія Ващенко.
4. Мета і зміст народної дидактики.
5. Шляхи і засоби розумового виховання в українській етнопедагогіці.
6. Народно-педагогічні вимоги до організації трудового виховання дітей.
7. Мораль і духовність в українській етнопедагогіці.
8. Фізичне виховання і його завдання в українській народній педагогіці.
9. Суть естетичного народного виховання, його завдання.
10. Завдання і принципи родинного виховання.
11. Основні етапи розвитку українського козацтва.
12. Малі жанри українського фольклору.
13. Види українських народних ігор.
14. Українські народні ігри.
15. Особливості святкування сезонних свят.



16. Українська національна іграшка.
17. Національний одяг українців.
18. Державні символи України.
19. Національні символи України.
20. Писанкарство, Вишивка.

## **5. МЕТОДИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ**

Викладання навчальної дисципліни «Етнопедagogіка» здійснюється шляхом читання лекцій, проведення семінарських і практичних занять, самостійної роботи студентів.

Лекційні заняття є формою аудиторного заняття, де на проблемному рівні забезпечується доведення викладачем навчальної інформації шляхом викладу загальних і особливих положень теми. Вони охоплюють основний теоретичний матеріал найважливіших тем навчального курсу. Практичні заняття є формою навчального заняття, під час якого викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних питань. Самостійна робота є основним засобом опанування студентами навчального матеріалу у позааудиторний час. Вона передбачає опрацювання конспектів лекцій та самостійне засвоєння матеріалу за окремими темами, рекомендованої наукової та навчальної літератури, а також підбір та розробка дидактичних ігор, конспектів занять, підготовка до іспиту. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни: навчально-методичні посібники, конспекти лекцій викладача, методичні рекомендації тощо.

## **6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ**

Оцінка якості засвоєння навчальної програми включає поточний контроль, модульний контроль та складання заліку.

## **7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Оцінювання знань за навчальною дисципліною відбувається на підставі накопичених балів за результатами поточного та підсумкового контролю всіх видів згідно зі шкалою оцінювання і здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів при оцінюванні знань за поточну успішність становить 100 балів.

## Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль 1	Контроль знань матеріалу змістового модуля I,2	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Контроль знань матеріалу змістов. модуля .3	СРС	Сума
<i>Практичні заняття: тема 2,3,4,5</i>		<i>Практичні заняття. тема: 6,7,8,9,10</i>	<i>Практ заняття тема 11, 12,13</i>			
10	15	10	10	15	40	<b>100</b>

Контроль знань (2 X 15 – 30 б.).

За семінарсько-практичні заняття максимальна кількість – 30 б.(виступ – 5 б., доповнення – 2 б.)

За самостійну практичну роботу максимальна кількість – 40 б.(індивідуальні практичні завдання, конспекти занять, дидактичний матеріал).

## Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
			Екзамен, диференційований залік		Залік
A	відмінно	90 - 100	відмінно	5	зараховано
B	дуже добре	81-89	добре	4	
C	добре	71-80			
D	задовільно	61-70	задовільно	3	
E	достатньо	51-60			
FX	незадовільно	21-50	незадовільно	2	не зараховано
F	незадовільно	0-20	незадовільно	2	не зараховано

## 8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення навчальної дисципліни охоплює: конспекти лекцій, комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (роздатковий та демонстраційні матеріали на практичних заняттях, презентації, опорні схеми занять тощо), методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни.

## 9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

### Основна:

1. Маєвська Л.М. Етнопедагогіка: навчальний посібник,- Стереотип. вид. – Херсон: ОЛДІ – ПЛЮС,2020.\_ 288с.
2. Мосіяшенко В.А. Українська етнопедагогіка: навч. посіб. – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2005. – 176 с
3. Українська етнопедагогіка: навч.-метод. посібник / ред. В. Кононенко. – К. ; Івано-Франківськ : Плай, 2005. – 508 с. 17.
4. Руденко Ю., Губко О. Українська козацька педагогіка. – Київ: Академія, 2007. – 342 с. 18.
5. Українська етнопедагогіка: історичний контекст : навч. посібник / ред. Н.Лисенко. – Івано-Франківськ, 2005. – 184 с.

### Допоміжна:

1. Гриців Т., Батрин В. Українська система виховання на засадах народної педагогіки : навч.-метод. посіб. для позакл. роботи в шк. – Чернівці : Народознав.- просвітн. центр “Факел Марії”, 2013. – 263 с.
2. Етновиховний прості сучасного загальноосвітнього навчального закладу: теорія і практика / за ред. проф. Н. В. Лисенко. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 2016 с.
3. Лисенко Н. В. Етнопедагогіка дитинства: навч.-метод. посіб. – К.: Слово, 2011. – 720 с.
4. Сапеляк О. Запорука здоров'я нації: збірник статей з питань виховання молоді / Оксана Сапеляк. – Львів: ІН НАН України, 2015. – 52 с
5. Українознавство в системі освіти. Навч.посібник. – К.: Міленіум, 2004. – 312с.

### 10. Інтернет ресурси

1. <http://diasporiana.org.ua>
2. [www.etnolog.org.ua](http://www.etnolog.org.ua)



